

Nov. 2006 / 80

Extreme outdoormakeover...

STYRELSE OCH FUNKTIONÄRER.

Roland Johansson	Tavastbodav. 26	ordf.	571 43230
Lars Hedrén	Grenvägen 1	v.ordf.	571 40628
Gunilla Wassdahl	Starvägen 8	kassör	570 33654
Carin Welstadius	Lillströmsudd 14b	sekr.	571 41141
Åke Axelsson	Svanvägen 41	ledam.	070-5930185
Monica Ohlsson		suppl.	571 40567
Annika Lillienwall		suppl.	571 40521
Olle Nyholm		suppl.	571 40864
Britt-Marie Johansson		suppl.	571 43230
Britt Nyholm		suppl.	571 40864
Ingrid Hellefors		suppl.	571 41204
Hans Lindström		revisor	571 40552
Rolf Rådberg		”	571 40761
Evert Wikholm		suppl.	571 41341
Edgar Pettersson		valber.	571 41274
Totten Lillienwall		”	571 40521

Medlemsavgift för vuxna 150:-/år
Barn och ungdom under 15 år 10:-

Postgiro 98 57 43 – 4

Författarna är själva ansvariga för sina artiklar.
Plocka gärna material i tidningen, men var snäll ange källan.

Ansvariga för museet är Olle och Britt-Marie Ohlsson
Ansvarig för lokalbokning och "loppis" är Monica Ohlsson
Stf. redaktör för tidningen: Åke Axelsson

Telefon till Strömma Hembygdsgård är 571 41350.
E-mail: strommahembygdsgard@telia.com
Hemsida: www.hembygd.se/stockholm/stromma

Ordföranden har ordet

Hej!

Nu närmar vi oss julen med vår julmarknad, som vi ser fram emot. Vi har ju redan fått en försmak på vintern.

Nu över till vad som tilldragit sig under andra halvan av året. Vi har haft den årliga Strömmadagen vid midsommar, liksom Hembygds gårdarnas dag i augusti. Vår årliga ärtsoppkväll instundade i oktober med många deltagare. Passa på och se när vi har olika arrangemang, så ni kan delta. Det bidrar till att vi lär känna varandra bättre.

Så till vad som hänt på gården. Arbetsdagen i september var välbesökt och avrundades med en lättare lunch. Vidare har Backstugan fått en veranda, som kommer att färdigställas under våren. Verandan har byggts av Edgar Pettersson med några medlemmar. Vår "loppis" där Monika Ohlsson håller i rodret, har varit vår stora ryggrad vad gäller inkomster till föreningen. Så har vi råkat ut för en avbränd elkabel, vilket avhjälpes av Benny och Olle Ohlsson.

Hoppas vi ser Er alla på julmarknaden söndagen den 17 december.

Varmt välkomna skall Ni vara!

”En skomakarmaskinresa...”

Tisdag 2006-08-08

Denna tisdag blev en heldag. Vi startade hemifrån vid 6-tiden för att åka till Hälsingland, närmare bestämt till Roren cirka tre mil norr om Bollnäs, för att hämta en skomakarmaskin (symaskin för läderarbeten). En fantastisk dag med strålande sol med anhalt på vägen, strax före Gävle för att inta några smörgåsar.

Med ny energi fortsatte vi resan via Bollnäs till Vallsta. Där var vägbeskrivningen otydlig med påföljd att vi missade en avtagsväg och irrade runt en stund,

men fick så småningom hjälp av ortsbor som visade oss rätt väg över Ljusnan. Nu gick färden galant och en vägskylt med namnet Roren visade att vi var på rätt väg, nu hade vi bara en knapp mil kvar till resans mål.

Nu gick färden till det hus vi anade skulle vara det rätta, men ingen hemma. I en sådan här situation är mobilen

en ovärderlig tillgång. Britt-Marie provade och fick kontakt, vi väntade en kvart och där kom dom som vi skulle träffa i en svart Volvo som var en ledtråd, vi hade stannat vid rätt hus – plus till oss!

Nu till dom som vi besökte. Linnea och Lennart Hageman samt deras barn bodde här i fritidshuset. De som vi träffade nu var Linnea och en dotter, övriga familjen hade åkt till Stockholm. Det fanns en bakgrund till att vi åkt den långa vägen till Roren. Linnea, som jobbar i Stockholms läns hemslöjdsförening, kom till vårt hembygdsmuseum i maj och vi visade museet. Jag berättade då att vi saknade verktyg och andra föremål bl. a till en skomakarhörna. Vi har en skomakarmaskin men den står uppe i Hälsingland, sa Linnea. Hon skulle prata med Lennart om det var ok att vi hämtade den.

I slutet på juli fick vi klartecken och den 8 augusti åkte vi upp. Vi blev bjudna på kaffe, pratade mycket, lastade och åkte hem med skomakarmaskinen i bakluckan. (som var så precis att det nästan behövdes ett skohorn för att få den på plats...red. anm.)

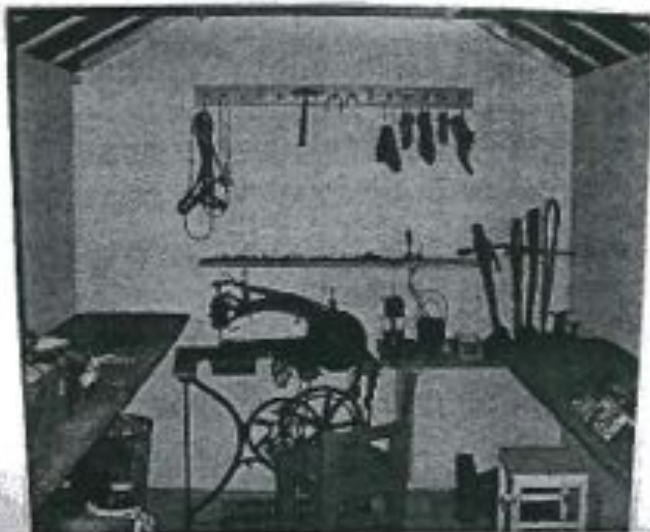
Nedtecknat av Olle O.

Epilog: Skomakarmaskinen har, efter en ordentlig genomgång och smörjning av artikelförfattaren ovan, nu fått en egen kammare där den kan beskådas tillsammans med skomakarverktyg av allehanda slag. På följande uppslag visas interiören i skomakarverkstan, som är under uppbyggnad. Vi tackar Olle och Britt-Marie för deras initiativ tillika rapporten över den även

En skomakarmaskinresa”...

tyrliga resan för att införskaffa skomakarmaskinen till vårt museum.

Åke A.

Interiören i "skomakeriet", som är inrymd i muséeboden.
Foto: Åke Axelsson

En skomakarmaskinresa”...

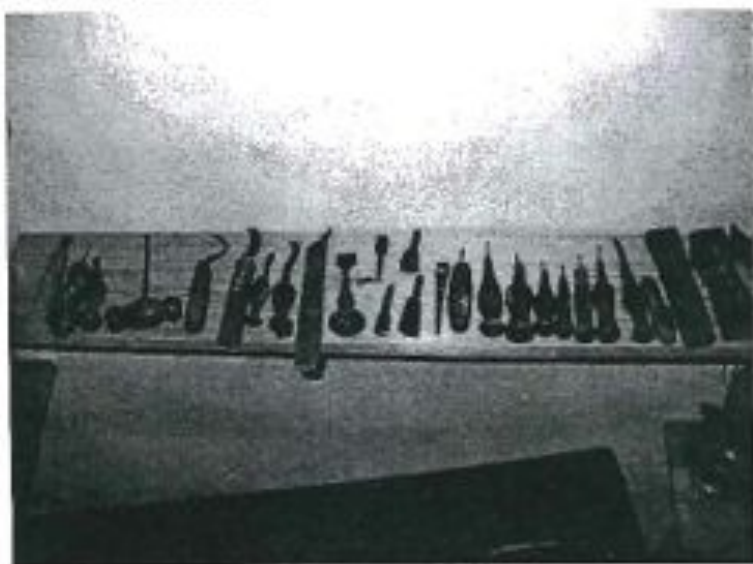

Ovan: Material och verktyg som flitigt kom till användning vid tillverkning och lagning av skodon. Foto Åke Axelson.

En "skomakarmaskinresa"...

Här hänga läster på rad. (ovan). På nedre bilden ett antal verktyg som användes i skomakeriet.
Foto: Åke Axelsson

Hammare skärverktyg, limpanna och pliggar. T.h. syns några lästjärn. Foto: Åke Axelsson

Här är slutdestinationen för den efterlängtrade skomakarskinen. I boden finns också många andra verktyg att skåda. Foto: Åke Axelsson

Strömmadagen 25/6

Traditionsenligt inleddes dagen med en friluftsgudstjänst vid museets gårdsplan. Lars Gårdh, kyrkoherde i Värmdö församling, predikade utifrån Johannes evangelium utifrån temat "var inte rädd", ett budskap med ständigt aktualitet.

Inledningssalmens text "En vänlig grönskas rika dräkt har smyckat dal och ängar..." speglades i omgivande natur. En kollekt togs upp av officierande kyrkvärden Per Rudberg.

Under den solklara himlen fick vi också förmånen att lyssna till sopranen Marie Alexis, ackompanjerad av kantor Lars Hallgren.

Så länge skutan kan gå...

Marie berättade en liten anekdot som inträffat i samband

med att den nya psalmboken togs fram. Då ombads trubaduren, visdiktaren mm. Evert Taube att lämna ett bidrag. Taube lär svaret att han redan skapat en psalm, nämligen "Så länge skutan kan gå" och att denna fick duga. Och visst, när vi lyssnat på Maries tolkning och begrundat orden i den kända visan, insåg vi nog att han

Marie Alexis sopran, medverkande i gudstjänsten utanför museet.

hade rätt, vår käre nationalskald — den duger!

Efter gudstjänsten inbjöd vår vice ordförande Lars Hedrén alla till Backstugan för att besöka vår servering och att handla i vår loppmarknad. Därmed blev årets Strömmadag en dag att minnas och tack alla som var där. Vi ser fram mot nästa års Strömmadag.

Åke A.

Samtliga foton:
Gunilla Wassdahl

Så länge skutan kan gå

*Så länge skutan kan gå,
så länge hjärtat kan slå,
så länge solen den glittrar på böljorna blå.
Om blott en dag eller två
så håll till godo ändå,
för det finns många som aldrig en ljusglimt kan få.*

Enligt Citeringsrätten visas bara en vers eller refräng (upphovsrättslagen § 22)

Hembygdsgårdarnas dag 6 augusti

Över hela landet håller hembygdsgårdarna öppet och genomför olika aktiviteter och evenemang med koppling till den egna verksamheten.

Så gällde och vår egen förening, och lokalt var vädret (solklart) denna sommardag, precis som man kunde önska. Vid museet hjälptes Britt-Marie Ohlsson och Marie Wågberg åt med att få spinnutrustning på plats och visade sedan upp för våra besökande hur framställning av lin- och ullgarn, (det senare från Gotlandsfår), går till. Imponerande att se funktionen av dessa gamla nyttoredskap i "full rulle".

Inne i museet olika utställningar gjorde Olle Ohlsson guidningen spännande för alla åldrar genom sitt breda kunnande om de gamla bruksföremålen.

Filip, en av våra yngre besökare hittat leksaksmontern. Foto: Åke Axelsson

I Backsstugan huserade

Roland Johansson i spetsen för övrig styrelse och försåg våra gäster med kaffe och bröd i långa banor. I de undre regionerna pågick "loppis", med rekordmånga besökanden och nytt försäljningsrekord. En lyckad dag med andra ord!

Åke A.

Städdagen 24 september

Ett antal trogna medlemmar och styrelse deltog med flit och energi. Samling vid 10-tiden och sedan hölls farten uppe fram tills sen eftermiddag. Det fanns att göra, inte minst att få bort ogrä-

set som vuxit fritt runt backstugan, lägga ut och jämna till gårdsplanen med grus samt ta bort ett antal träd o buskar för att släppa in mer ljus. I museets lokaler fortsatte det ständiga arbetet med att få alla

Olle Nyholm och Lasse Hedrén i full swing med skyffel o skottkärra. (Foto: Åke Axelsson)

skänkta föremål på plats, något som Olle och Britt-Marie Ohlsson i första hand svarar för. Mycket återstår och det finns ett

/ forts. sid. 22

Backstugenytt

Här byggs det för framtida serveringar.

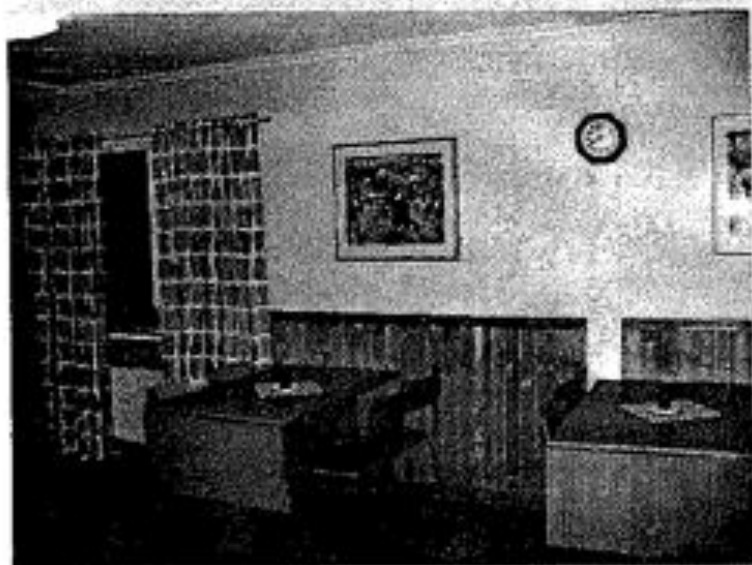

Nu är en ny veranda på plats och stolar, bord och parasoller införskaffade, premiär våren 2007. Vi hoppas att detta kommer att uppskattas av våra besökare och gäster, som ett led i att förbättra tillgänglighet och möjlighet för föreningen till fler gäster och uthyrningar.

Styrelsen tackar Edgar Petterson som svarat för konstruktion och utfört merparten av byggnationen.

Åke A.

Här finns lokalen för möten av allehanda slag...

Samlingslokalen "Backstugan" att hyra

Använd vår fina samlingslokal när du skall ha fest eller möte av allehanda slag. Lokalen har plats för ca 35 personer med porslin, mm.

Ny prislista gäller:

Söndagar — Torsdagar	300 :-
Fredagar — Lördagar	500 :-

Kontakta Monica Ohlsson lokalbokning

"Till salu" Handla på vår loppis!

Köp och fynda i Backstugan på hembygdstomten. Alla loppisprylar är skänkta och be-
hållningen tillfäl-
ler oavkortat
Strömma Hem-
bygdsförening.
Många köpare
och intresserade
hittar till vår lilla
lokal i Backstu-
gan. Under som-
maren har vi bl.a fått besök av filmteamet bakom den
nya serien "Till salu", som startat upp under hösten i
TV Kanal5, kanske sökte de 50-talsprylar?!

Nästa öppettid:

Julmarknaden

17 december

Se skylt vid vägen
och vår hemsida:

[www.hembygd.se/
stockholm/stromma](http://www.hembygd.se/stockholm/stromma)

Tar gärna emot loppisprylar.

Kontakta Monica Ohlsson, som svarar för
"Loppisen" tfn: 08-571 40567

Fynda till julen!

Ärtsoppekvällen 13/10

Vi, dvs. cirka 25 föranmälda ärtsoppefantaster hade länge sett fram mot denna begivenhet och ingen behövde bli besviken. Kl. 18 samlades vi i Backstugan, där Britt-Marie Johansson med crewe dukat upp och stod för värdskapet.

Vi undfågnades med goda tillbehör, bröd, smör, ostar och andra pålägg av varjehandas slag. Ärtsoppan smakade duga och allt skjöldes ned med svalkande tillbehör inklusive gott mineralvatten efter var och ens tycke. Kvällen var med andra ord helt lyckad och efter en trevlig samvaro begav vi oss nöjda och belåtna med kurs hemåt. För egen del så blev det en kanalresa österut i den mörka oktobernatten, som pricken över i:et.

Ett stort tack från oss alla till Er som hjälpte till med kaset!

Ulla o Åke

Kommande aktiviteter

Julmarknad
Söndagen den 17 december
Kl: 11 - 15

Tack alla generösa givare!

Vi tackar Er alla som skänker saker och ting för vårt museum och ser till att vår "loppis" löpande får tillskott av allehanda prylar för försäljning.

Styrelsen

Byggplaner vid Strömma kanal

I föregående nummer (2006/79) informerade vi om ett pågående bygglovsärende som avser fastigheten Strömma 1:311. På förekommen anledning har styrelsen lämnat ett yttrande till byggnadsnämnden med önskemål om att kommunen inväntar pågående arbete med fördjupad översiktsplan och detaljplan för området innan beslut om bygglov. Enligt besked från kommunens handläggare pågår, i skrivande stund, behandling av ärendet och vi fortsätter bevaka frågan.

Du som är intresserad att ta del av hela yttrandet, kontakta undertecknad via mail: ake.axelsson2@comhem.se el. tfn: 070-5930185.

Åke A.

Tänd på släkten !!!

Ja, det är något som fler och fler blir. Har man en gång börjat är det nästan omöjligt att sluta gräva vidare efter sina rötter.

Studieförbundet Vuxenskolan har under nästan 20 år anordnat studiecirklar i släktforskning tillsammans med Strömma Hembygdsförening. Under den tiden har jag som ledare för studiecirkelarna träffat otroligt många intresserade människor. Flera har kommit till mig med en nästan färdig forskning som gjorts av någon tidigare generation. Men, det roliga med att släktforska är ju att själv få leta och försöka tyda det som prästerna skrev i kyrkböckerna. Det är inte lätt alla gånger, man får verkligen vara detektiv.

Vi som släktforskar i dag har ju betydligt lättare än vad våra förfäder hade. Dom fick åka runt i dom olika socknarna och be att få läsa direkt i kyrkböckerna.

Under åren 1948-1963 genomförde mormonkyrkan mikrofilmning av 100 miljoner sidor ur svenska arkiv. Det blev sammanlagt 61 000 rullar film, som täcker i stort sett all kyrko-bokföring fram till 1895, domböcker, bo-uppteckningar, mantalslängder, jordeböcker m.m. Mikrofilmningen har för mormonerna en religiös grund. Man kartlägger gångna tiders släktförhållanden för att kunna utföra ställföreträdande dop och beseglade förordningar, som binder familjerna samman i en evig släktkedja. Mormonerna har donerat en uppsättning kopior av alla filmerna till svenska staten och Riksarkivet.

Det får vi verkligen tacka för. Våra kyrkböcker hade säkert varit utslitna och oläsbara vid det här laget om alla släktforskare fått bläddra genom böckerna.

Mormonkyrkans fullständiga namn är Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagens Heliga.

Då jag började släktforska fick man låna mikrofilm som man vevade fram i en projektor och tittade på en duk på väggen. Vi har det betydligt lättare nu då det finns mikroort att låna från SVAR i Ramsele. Har man dator finns det ju mycket man kan få fram den vägen. Man kan abonnera på t.ex. Genline, där nästan alla kyrkböcker är filmade.

Under de sista åren har jag försökt att endast ha nybörjarcirklar. Men det är inte så lätt. Många vill ju fortsätta flera terminer och då får jag köra både morgon och kväll. Vi brukar träffas fem gånger och tre timmar varje gång. Sen avslutar vi med en extra gång då vi åker till Riksarkivet i Arninge. Där finns en forskarsal med 60 läsapparater. Här får cirkeldeltagarna tips om hur de själva kan klara av att forska. Här finns också datorer med släktforskarprogram.

Vi har just avslutat cirkelarna för i höst, med en resa till Arninge med elva entusiastiska släktforskare.

Britt-Marie Ohlsson

Städdagen 24 september forts..

stort behov att få in fler resurser till detta angelägna arbete. Du som känner intresse för och vill göra en insats för föreningen tag en kontakt med oss i styrelsen!

Vi tackar också Britt-Marie Johansson för allt det goda vi fick att spisa under dagen.

Foto: Britt-Marie Ohlsson med barnbarnet Jessica i museet. (t.h.)

Verandabygget inspekteras och kommenteras. (nedan)

Britt-Marie Johansson
och Monika Ohlsson
stämmer av i rabatten
(t. v.)

Annika Lillienwall
och Britt Nyholm har
ett syfosisarbete med
ogräset (nedan)

Olle Nyholm och Lasse
Hedrén sliter med grushö-
gen. (ovan)

Benny Ohlsson och Annika
Lillienwall. (ovan.)
Återhämtning efter lunch (t.v.)
Samtliga foton tagna av Åke
Axelsson

Materialet "Din Hembygd"

Berättelser och bilder över torp och gårdar kompletterade med intervjuer med de som bott och haft anknytning till dessa bosättningar.

De tre delarna omfattar Värmdöbygden/Fågelbrolandet, Ingaröbygden och Stavsås-Djurö-Vindöbygden.

Skriften har tillkommit genom ett projekt i Studieförbundet Vuxenskolan, där man under lång tid genomfört projektet. Ett stort antal

personer har aktivt medverkat i arbetet, som därefter sammanställts av Britt-Marie Ohlsson i Strömma Hembygdsförening.

Varför inte ge till någon som present eller julklapp?! Skriften finns att köpa i respektive förening, i Värmdö turistbyrå i Gustavsberg, Värmdö Bokhandel i Mölnvik och Siggesta Gård.

Britt-Marie O.

Inventering av tillgänglighet i hembygdsgården

I mitten av augusti fick vi besök av Gunnar Häger, SRF (Synskadades Riksförbund). På uppdrag från Stockholms läns Hembygdsförbund. stödjer han Hembygd-föreningarna i länet med att inventera och föreslå åtgärder för ökad tillgänglighet till lokaler och verksamhet.

Syftet med inventeringen är primärt att underlätta för besökande med funktionshinder men också göra det mer tillgängligt för folk i allmänhet. På sikt göra föreningen mer attraktiv som besöksmål, vilket innebär ökade intäkter. Frågor som självfallet måste vara av intresse och ha en hög prioritet i vår verksamhet.

Gunnars rapport från ovan inventering är omfattande och tar konkret upp problem samt anvisar möjligheter till lösningar, som kan genomföras på kort och lång sikt.

Här är ett axplock över olika förbättringsområden:

- Hitta hit
- Toaletter/Ramper/trappor/trösklar
- Utställningar
- Texter/hörslina
- Skriftserie/Audioguide
- Kartor och utställningsplaner

// forts sid. 29

Breviks gård "corps de logi" anno 1884

Med sitt staffli placerat på berget vid Vedudden invid Breviksvikens västra sida, stod konstnären Johan von Holst i mitten av 1880-talet och avbildade dåvarande huvudbyggnad på Breviks gård, vackert beläget på en udde tvärsöver viken. Handskriven datering på baksidan av konstverket ger exakt uppgift att det var augusti månad och klockan var $\frac{1}{2}$ 3 på eftermiddagen.

Tavlan visar på en arkitektur som möjligen influerat arkitekten till nuvarande byggnad uppförd i slutet på 1980-talet. (Foto sid. 28)

I början på 1900-talet lät dåvarande ägaren, kammarherren mm. Oscar Holterman riva den byggnad som syns på målningen och uppföra ett nytt corps de logi. Se bild omstående sida, ett något beskuret kolorerat fotografi, vilket troligen tagits under 1920-talet. Båten på bilden hette "Alka" och ägdes av Holterman.

Konstnären, officeren och kammarherren Johan von Holst (1841-1917) tillbringade en del tid ute på Breviks Gård. Han hade studerat vid Konstakademien och är mest känd för sitt djurmåleri och även stilleben och landskapsmotiv. V. Holst köpte 1896 en höjd benämnt Klippan, beläget utefter Brevikssundet alldeles innan Gallikeviken, där han lät uppföra en tidstypisk sommarvilla med bl. a ett högt torn. Något som förbipasserande båttrafik i sundet kunde beskåda fram till mitten av 1980

Målning av Johan v. Holst 1884. (något beskuren)

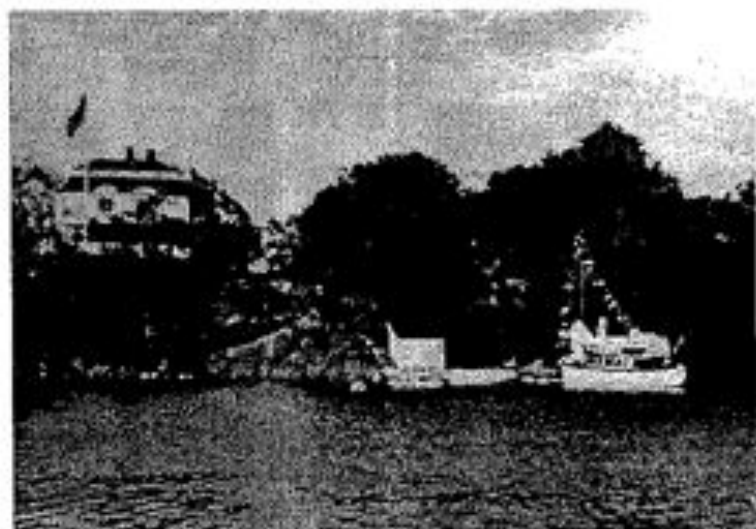

Foto: Brevik huvudbyggnad , troligen från 20-talet

då byggnaden revs och ersattes med en modern villa.

Målningen samt foton finns i privat ägo hos artikelförfattaren. Mer om konstnären kan läsas bl. a i KÅA Wennbergs skrift om "Strömma, Fågelbro, Brevik från det förgångna" (ISBN 91971362-6-3).

Åke. A.

Brevik corps de logi anno 2006.-11-12. (foto Å. Axelsson)

Inventering av tillgänglighet

Forts fr. sid. 25

- Bilder, Hemsidan
- Pedagogisk verksamhet

Självfallet är den del brister av enklare slag som lätt kan åtgärdas medan andra saker kan kräva mer tid och arbete. Ett samarbete är att föredra i de fall som gäller att få funktionshindrade att inse att hembygdsrörelsen är till

/Forts fr sid. 28

för alla, då t ex med flera hembygdsföreningar i länet och Hembygdsförbundet.

Till rapporten finns ett antal tips och vägledning om var man kan söka pengar för tillgänglighetsarbetet. Det kan ex v i vissa fall ske mot kommunen och det finns en mängd olika fonder att söka pengar hos, gärna i samverkan med lokal handikapporganisation.

Boverket har haft pengar för ändamål, typ anpassningar av ramper, hissar, handikapptoiletter mm. Vidare stiftelsen Framtidens kultur, Statens kulturråd, m fl. Det pekas även på möjligheten att söka pengar via EU.

Styrelsen har nu att mer noggrant gå igenom och analysera det som har framkommit vid kartläggningen och diskutera de olika åtgärdsförslagen. En första målsättningen bör vara att ta fram en plan som stöd för inriktningen av det fortsatta arbetet och som kan underlätta informationen ut till vår medlemmar.

Visst borde det finnas ett stort intresse för att kunna utveckla vår föreningen att blir mer tillgängligt för alla.

Åke A.

Utsikt från en holme....

En avskuren eka, ställd på högkant och placerad på udden av Dalholmen, en plats belägen mitt i Brevikssundet. Utsiktspunkten där jag året runt kan skåda ut över vatten eller is mot omgivande kustremsor på ömse sidor av sundet. En ynnest som är få förunnat.

Mitt i Brevikssundet, eller till och med mitt i bygden, skulle rubriken också kunnat vara. Rent geografiskt är faktiskt denna holme belägen så nära man kan komma mittpunkten i navet mellan de gamla gårdarna Brevik, Fågelbro och Strömme. Brevikssundet utgör här en vattendelare mellan Värmdö och det söder om liggande Fågelbrolandet.

Utsikt över fladen mot Strömme kanals östra infart. (Foto: Å. Axelsson)

Sittande här på en udde gives möjlighet att skåda över både vatten och land, fordon, folk och få (gring), djur och natur. Självklart en bra utsiktspunkt för att återblicka och minnas och inte minst spana in utvecklingen av det nya. Men det kanske allra

viktigaste, att kunna observera det som händer just nuet....som gjort för att vara plattformen för redaktörens egen spalt, denna gång lite extra lång.

Brevikssundet österut i oktober 2006

Just idag, i början av november, med ett ljus över nejden som återkastar den lågt stående solens sken, känns brytningen tydligt mellan höst o vinter. Nu ser jag fram mot en kallare period, trots att ännu relativt varma

vattnet kan hålla omgivande natur ovan fryspunkten ganska länge. Fisket efter sik, abborre, gös och eventuellt en och annan havsöring lockar, det gäller bara att få näten i sjön.

Och, vad skönt att buller och ljud från båtar, motorer och maskiner minskar till förmån för naturens mer sublima läten. Tänk att få höra en gäddas plumsande i vassen eller kväket från de mer socialt utvecklade Kanadagässen. Lodjursspår i snön är inte dumt det heller. Passa på och njut - snart är våren här...och jag är tillbaka med lite mer utsikter!

Åke A.

Foto t.h: Stf. redaktören läsande ABC-boken 1953, Fågelbro skola.

Julmarknad

i

Strömma Hembygdsgård

Söndagen den 17 december

Kl: 11 - 15

Försäljning
Hantverk/Honung mm.
Servering
Loppis

Varmt Välkomna!

Besök vår hemsida för mer info:
www.hembygd.se/Stockholm/stromma